ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

ÄÄNEKOSKEN SATAMAN ASEMAKAAVAN MUUTOS

KAAVASELOSTUS

LUONNOS

2.11.2026

KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT: __. __.2027

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 2. PÄIVÄNÄ MARRASKUUTA 2026 PÄIVÄTTYÄ KARTTAA.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1. Tunnistetiedot

Asemakaavan muutos koskee:

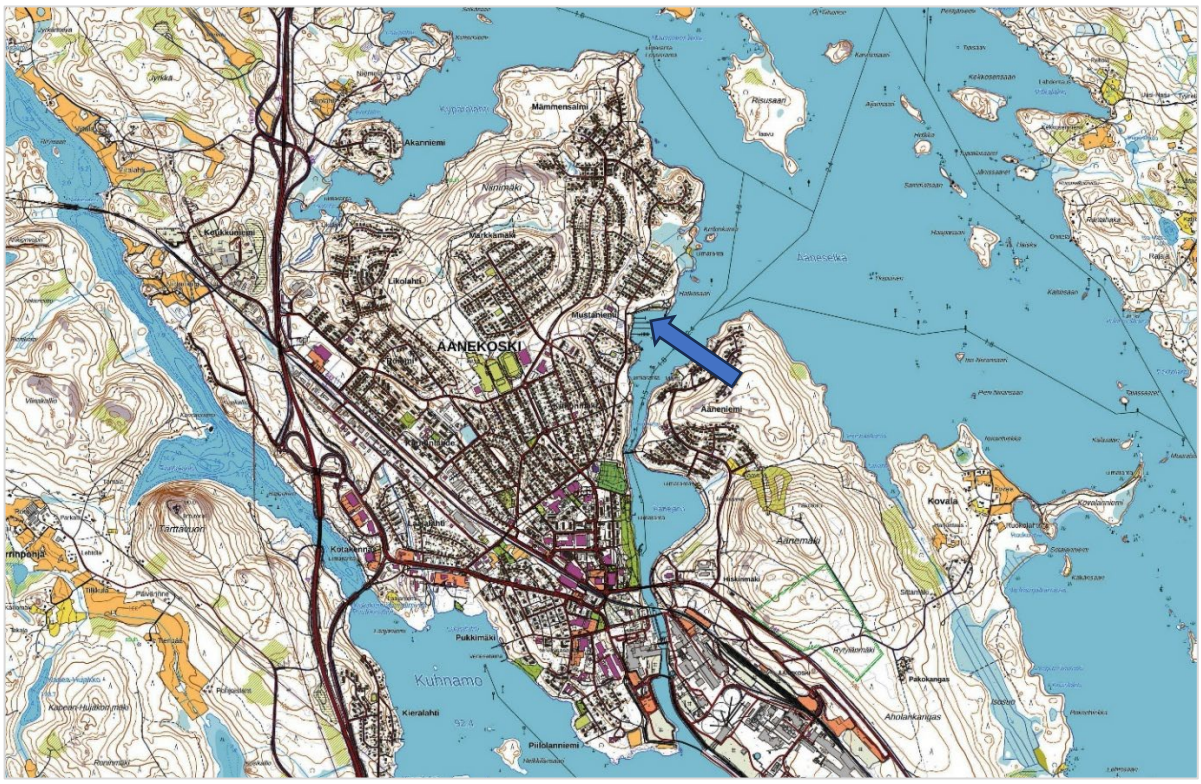
17. kaupunginosan satama-aluetta ja lähivirkistysaluetta.

Asemakaavan muutoksella muodostuu:

17. Kaupunginosan kortteli 605 (osa) tontti 8, satama-aluetta ja lähivirkistysaluetta.

Alueella on sitova tonttijako. Asemakaavan yhteydessä hyväksytään:
Sitova tonttijako 17. kaupunginosan korttelin 605 tontille 8 (TJNRO992____)

Kaavan nimi	**Äänekosken sataman asemakaavan muutos**
Kaavan päiväys	2.11.2026
Kaavan laatija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi Äänekosken kaupunki Kaavoituspalvelut Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski
Vireilletulo	Kaupunginhallitus 1.6.2026 Ilmoitus vireilletulosta 16.6.2026 (*Pikkukaupunkilainen, Äänekosken Kaupunkisanomat Äks*)
Nähtävillä	Kaavaluonnos __. __. - __. __ .2026 (MRA 30 §) Kaavaehdotus __. __. - __. __.2027 (MRA 27 §)
Hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto __. __.2027

Kuva 1. *Suunnittelualueen sijoittuminen Äänekosken satama-alueelle Mustaniemen kaupunginosaan.*

1.2. Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Äänekosken satama-alueella Mustaniemen kaupunginosassa noin 1,5 km keskustasta pohjoiseen. Alue koostuu veneenlaskupaikasta, venelaitureista, paikoitusalueesta ja alueen pohjoisosassa Mustaniemen puistosta. Alue rajautuu länsiosastaan Vellamontiehen ja luoteen puolelta olemassa olevaan pientaloasutukseen. Idässä rajaus kulkee Ala-Keiteleen rannan suuntaisesti ja ulottuu pohjois-etelä suunnassa Halkosaaren kohdalta vierasvenelaiturin kohdalle saakka. Suunnittelualueen pinta-ala on 10,10 ha, joka tarkentuu suunnittelun edetessä.

1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus

Äänekosken sataman asemakaavan muutos

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa satama-alueen sekä sitä ympäröivien lähivirkistysalueiden pitkäjänteinen kehittäminen ja niiden toiminnallisuuden parantaminen. Kaavatyössä tarkastellaan alueen nykyisiä ja tulevia käyttötarpeita sekä luodaan edellytyksiä sataman palveluiden, virkistyskäytön ja alueen yleisen viihtyisyyden kehittämiselle. Kaavassa osoitetaan yksi omakotitalotontti, joka sijoittuu olemassa olevan pientaloalueen viereen.

Asemakaavamuutoksessa määritellään rakentamisen alueet, rakennusoikeus ja rakentamisen sijoittelu alueella. Lisäksi ratkaistaan ajoneuvoliikenteen järjestäminen alueella, riittävien pysäköintialueiden sijoittaminen sekä liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden varmistaminen. Erityistä huomiota kiinnitetään jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiin siten, että alueen halki voidaan järjestää turvallinen, esteetön ja toimiva kevyen liikenteen kulku, joka palvelee sekä alueen käyttäjiä että virkistysalueiden saavutettavuutta

SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT 1
1.1. Tunnistetiedot 1
1.2. Kaava-alueen sijainti 2
1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus 2
1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista 4
1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista 4
2. TIIVISTELMÄ 5
2.1. Kaavaprosessin vaiheet 5
2.2. Asemakaava 5
2.3. Asemakaavan toteutus 5
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT 6
3.1. Alueen yleiskuvaus 6
3.2. Luonnonympäristö 7
3.3. Rakennettu ympäristö 18
3.4. Maanomistus 22
4. SUUNNITTELUTILANNE 22
4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 22
4.2. Maakuntakaava 23
4.3. Yleiskaava 24
4.4. Asemakaava 24
4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset 25
5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET 26
5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve 26
5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset 26
5.3. Osallistuminen ja yhteistyö 26
5.3.1. Osalliset 26
5.3.2. Vireilletulo 26
5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt 26
5.3.4. Viranomaisyhteistyö 28
5.3.5. Asemakaavan tavoitteet 28
5.3.6. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet 28
5.3.7. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen 28
5.4. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu 29
6. ASEMAKAAVAN KUVAUS 31
6.1. Kaavan rakenne 31
6.1.1. Mitoitus 31
6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 31
6.3. Aluevaraukset 31
6.4. Kaavamerkinnät ja –määräykset 33
6.5. Nimistö 34

7. KAAVAN VAIKUTUKSET 35
7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön 35
7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne 35
7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö 35
7.4. Liikenne 36
7.5. Sosiaaliset vaikutukset 36
7.6. Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen 36
7.7. Taloudelliset vaikutukset 36
8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS 36

1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Asemakaavan seurantalomake (ehdotusvaiheessa)
3. Vuorovaikutusraportti
4. Äänekosken sataman luontoselvitys 2026, Luonto Pihlaja Oy

1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista

1) Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto
2) Äänekosken asemakaava-alueen hulevesiselvitys, Ramboll 2020
3) Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisohjelma 2025-2035, Movili 2024
4) Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 aineisto (oikeusvaikutukseton)
    - Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 maisemaselvitys (kartta-aineisto), Äänekosken kaupunki, Anna-Kaisa Aalto, 2006
5) Äänekosken Viihtyisät satamat -hankesuunnitelmat, 2026

2. TIIVISTELMÄ

2.1. Kaavaprosessin vaiheet

Asemakaava muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta. Kaupunginhallitus päätti käynnistää kaavahankkeen kokouksessa 1.6.2026 § 167. Kaavoitushanke kuulutettiin vireille 16.6.2026 kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat*-lehdissä.

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) pidettiin AKL 62 §:n ja AKL 63 §:n mukaisesti nähtävillä 16.6. – 20.7.2026 välisen ajan. Määräaikana saapui yksi palaute. Palaute ja siihen laadittu kaavoittajan vastine on kaavaselostuksen liitteessä 3. *Vuorovaikutusraportti*. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen aikana.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessa __.__. 2026 §_ asettaa kaavaluonnosaineiston nähtäville AKL 62 § ja MRA 30§ mukaisesti. Kaavaluonnos pidetään nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla __.__. - __.__. 2026 välisen ajan (AKL 62 §, MRA 30 §). Luonnoksesta saatiin yhteensä __ lausuntoa ja __ mielipidettä.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan __.__.2027 § _ asettaa kaavaehdotusaineiston MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi.

Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __.__. 2027 § __ pitämässään kokouksessa.

2.2. Asemakaava

Asemakaava koskee Äänekosken satama-aluetta ja Mustaniemen puiston lähivirkistysaluetta. Kaavamuutoksella on tavoitteena osoittaa riittävä rakennusoikeuden määrä satamatoimintojen kehittämisen mahdollistamiseksi. Kaavatyössä on tarkoitus jäsentää satama-alue kaavallisesti tarkoituksenmukaisiin osa-alueisiin, jotta sen kehittäminen olisi pitkällä aikavälillä hallittua ja tarkoitukseensa sopivaa. Kaavalla tulee ratkaistavaksi rakentamiselle, ajoneuvoliikenteelle ja paikoitukselle osoitettavat alueet sekä turvallinen kevyen liikenteen kulku alueen halki.

Sataman alueella on kesällä 2026 *Viihtyisä satama* -hanke, jossa esitettyjä toimenpiteitä huomioidaan kaavahankkeessa. Muutoksella mahdollistetaan satamaympäristön kehittäminen ja alueen vetovoiman lisääminen. Suunnittelualueen toiminnoilla on suuri arvo vapaa-ajan alueena niin kauempaa tulevien kuin lähiasukkaiden virkistystarpeisiin.

2.3. Asemakaavan toteutus

Kaavan toteutuminen voi käynnistyä kaavan saatua lainvoiman.

3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

3.1. Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualueena on Äänekosken satama-alue ja lähivirkistysalue Mustanniemen kaupunginosassa. Alue sijaitsee 1,5km keskusta-alueesta pohjoiseen. Alue koostuu veneenlaskupaikasta, venelaitureista, paikoitusalueesta ja alueen pohjoisosassa Mustaniemen puistosta. Alue rajautuu länsiosastaan Vellamontiehen ja luoteen puolelta olemassa olevaan pientaloasutukseen. Idässä rajaus kulkee Ala-Keiteleen rannan suuntaisesti ja ulottuu pohjois-etelä suunnassa Halkosaaren kohdalta vierasvenelaiturin kohdalle saakka. Satama- alueen lähiympäristössä on asemakaavoitettuja rakennettuja pientaloja. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 10,10 ha. Suunnittelualueen sijainti ja rajaus on esitetty alla. Rajaus ja suunnittelualueen pinta-ala voivat täsmentyä suunnittelun edetessä.

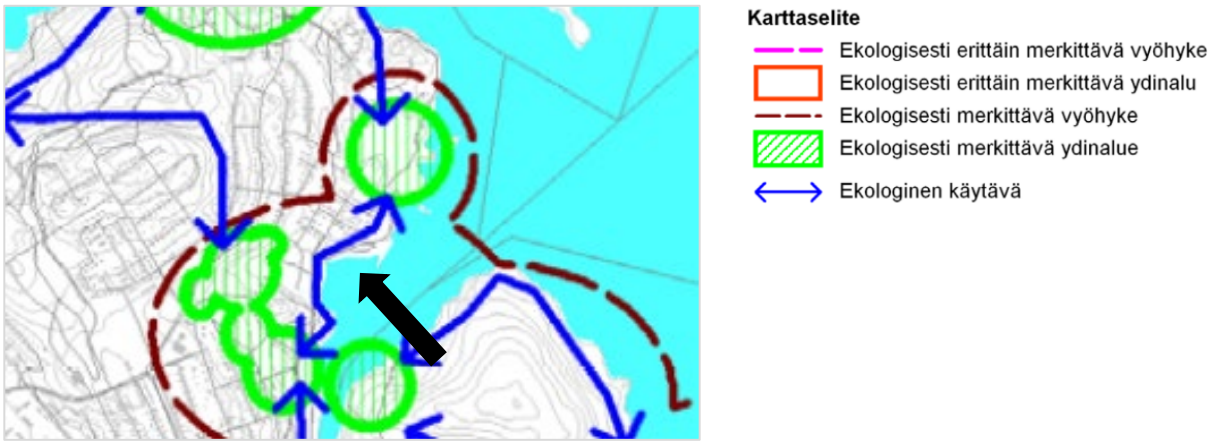

Kuva 2. *Peruskartalla näkyy rakennettua ympäristöä. Suunnittelualue korostettu magentalla.*

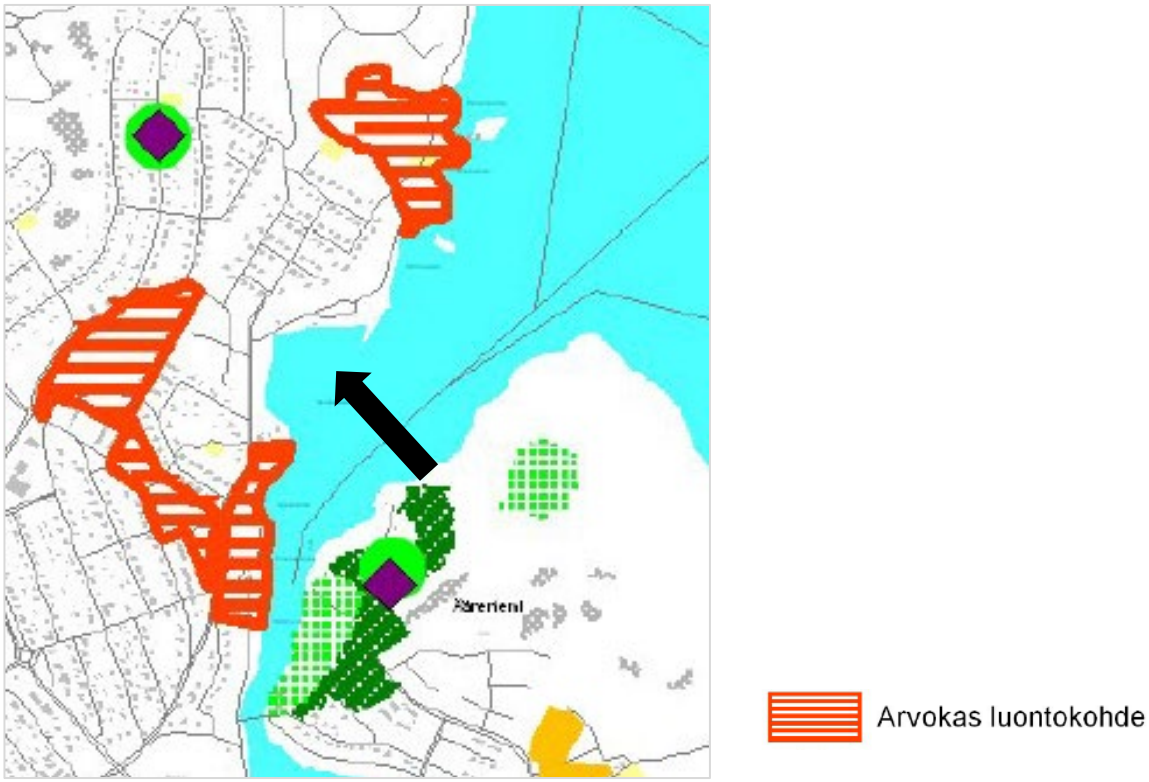
Äänekosken satama Mustaniemessä on kaupungin vesistöliikenteen keskus, joka palvelee niin veneilijöitä kuin lähialueen asukkaita. Satama-alueella on veneilyä tukevia toimintoja, kuten vierasvenelaituri. Alueen pysäköintialueet ja liikennejärjestelyt tukevat sujuvaa veneiden vesillelaskua. Satama ympäristöineen toimii kaupunkilaisten virkistysalueena, josta löytyy oleskelualueita, istutuksia, puistonpenkkejä, lasten leikkipaikka sekä hiekkakenttä lentopallon pelaamiseen. Talvella satamasta lähtee latu järven jäälle.

3.2. Luonnonympäristö

Äänekosken ja Suolahden taajamien ekologista verkostoa on tarkasteltu rakenneyleiskaavan 2016 valmistelun yhteydessä. Suunnittelualueelle toteutetaan luontoselvitys kesän 2026 aikana.

Kuva 3. *Ote Rakenneyleiskaavasta 2016 liitteestä 3 Äänekosken – Suolahden taajamien ekologinen verkosto (Suunnittelukeskus Oy 2006). Suunnittelualue osoitettu mustalla nuolella.*

Kuva 4. *Ote Rakenneyleiskaavan 2016 liitteestä 1 Arvokkaat luontokohteet (Suunnittelukeskus Oy 2006). Suunnittelualue osoitettu nuolella.*

Rakenneyleiskaavan 2016 yhteydessä laaditussa ekologisen verkoston tarkastelussa sataman ympäristö on ekologisesti merkittävän vyöhykkeen sisällä. Alueelle on osoitettu ekologinen käytävä.

Rakenneyleiskaavan 2016 yhteydessä laaditussa arvokkaiden luontokohteiden tarkastelussa lähivirkistysalueen pohjoisosassa on osoitettu arvokas luontokohde, joka jää sataman suunnittelualueen ulkopuolelle.

Luontoselvitys 2026

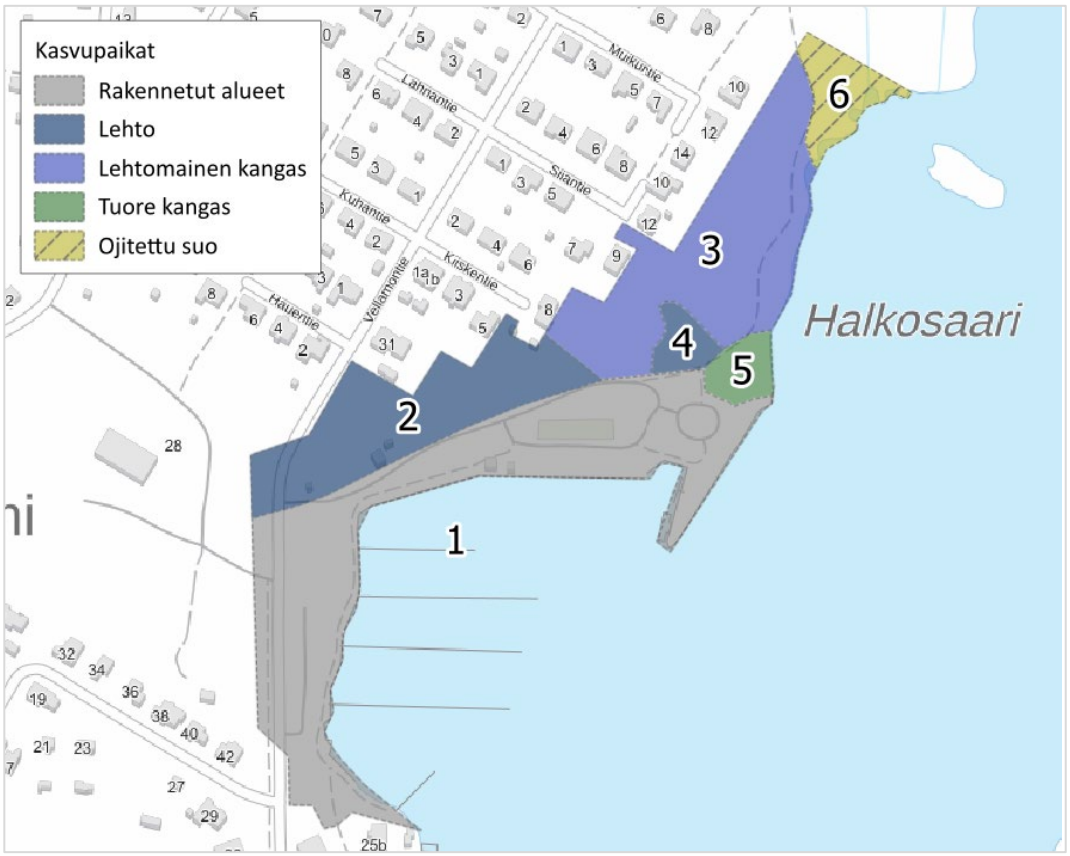
Selvityksen maastotyöt tehtiin huhti-kesäkuussa 2026. Selvitysalue on laajuudeltaan noin 10 ha sijoittuen Halkosaaren ja Vellamontien väliselle alueelle. Maastotyöt suoritettiin 1.4.2026 ja 27.6.2026 välisenä aikana. Selvityksissä noudatettiin lajiryhmäkohtaisia ohjeistuksia oikeista inventointiajankohdista huomioiden kevään ja kesän etenemisen olosuhteet. Luontoselvityksessä toteutettiin kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, liito-orava-, viitasammakko-, sudenkorento- ja linnustoselvitys. Selvitys on kokonaisuudessaan asemakaavaselostuksen liitteenä (liite 4).

Luontotyypit ja kasvillisuus

Selvitysalue on pitkäaikaisen ja intensiivisen ihmistoiminnan aluetta. Alueella ei tästä syystä ole lainkaan täysin luonnontilaisia elinympäristöjä. Eteläosaa selvitysalueesta hallitsee satama-allas. Rantaviivaa on alueella muokattu voimakkaasti. Pohjoislaidalla on varttunutta mäntyvaltaista kulttuurivaikutteista metsää, jota on osin raivattu hyvin avoimeksi. Viereisiltä omakotitonteilta alueella on levinnyt hyvin runsaasti erilaisia vieraslajeja.

Aivan pohjoiskärjestään selvitysalue rajautuu vanhaan rantasuohon, joka on muuttunut ojituksissa. Mahdollisesti alue on ollut myös suopeltona hyvin kauan sitten. Pohjoisosan ranta on matala ja mutapohjainen. Rannoilla on vaihtelevan levyisiä luhtia. Tämän alueen ja sataman välissä on kivikkoinen rantaosuus.

Selvitysalueen kaltaisilla pitkäaikaisen voimakkaan kulttuurivaikutuksen alueilla luontokohteiden arvottaminen on usein hankalaa, koska luontotyypit eivät esiinny alkuperäisessä luonnontilassa. Usein alueita kuitenkin leimaa rehevyys ja monimuotoinen lajisto. Alueelta ei ole tiedossa aiempia havaintoja huomionarvoisista kasvilajeista tai muistakaan eliölajeista. Uhanalaisia kasvilajeja ei havaittu selvityksessä. Alueen kasvupaikat on esitelty seuraavassa kartan mukaisesti numeroituna.

Kuva 5. *Luontokuviot 1 – 6. Kuva: Äänekosken sataman luontoselvitys 2026, Luonto Pihlaja Oy*

Kasvupaikat

Kuvio 1. Satama-allas ja sitä ympäröivät parkkialueet ja tiejärjestelyt. Sataman rannan lajistoa ovat ulpukka, ahvenvita, pystykeiholehti, ratamosarpio, ojasorsimo, terttualpi, järvikorte, viiltosara, kurjenjalka, rantakukka, jokapaikansara ja niukkana leveäosmankäämi.

Kuvio 2. Vaikeasti tyypitettävä voimakkaan kulttuurivaikutteinen metsäalue. Puusto on varttunutta vallitsevaa mäntyä ja koivua. Sekapuustona on monia lajeja. Lähinnä kasvupaikka on tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT, käenkaali-oravanmarjatyyppi). Aluetta on rehevöittänyt aiempi peltoalue sen yläpuolella ja voimakas puutarhajätteiden tuonti. Rannan suuntaan kasvupaikka vähän karuuntuu. Luontaista lajistoa ovat niittyleinikki, metsäkorte, metsäkastikka, vuohenputki, rönsyleinikki, lillukka, näsiä, syyläjuuri, maitohorsma, metsäkurjenpolvi, metsäruusu, punaherukka, ja metsäliekosammal. Vieraslajitilanne kuviolla on hyvin vaikea käsittäen tavallisempien vieraslajien lisäksi esimerkiksi jaloangervoja, mahdollisesti erittäin haitallista japaninтatarta, kirjokeltapeippiä ja kaunokkeja.

Kuvio 3. Puustoltaan varttunutta ja harvaa kulttuurivaikutteista lehtomaista kangasta (OMT), joka paikoin lähestyy kuivaa lehtoa. Puustossa on isokokoista mäntyä ja koivua. Alikasvoksena on paikoin pihlajaa ja haapaa. Aluetta on itäosaltaan pidetty avoimena. Lajistossa runsaita ovat mustikka, riidenlieko, kielo, maitohorsma, metsäkastikka, lillukka, niittynätkelmä, nuokkuhelmikkä, metsäimarre, metsäkurjenpolvi ja kataja. Paikoin on sudenmarjaa ja kivikkoalvejuurta.

Kuvio 4. Rehevä kulttuurivaikutteinen lehtolaikku, joka on syntynyt alueelle tyhjentävän hulevesiputken alapuolella. Lehtotyyppi on lähinnä kosteaa runsasravinteista lehtoa (OFiT, käenkaali-mesiangervotyyppi) ja myös saniaislehtoa (AthOT, soreahiiren-porras-käenkaalilehtoa). Lajistossa on mesiangervoa, hiirenporrasta, leskenlehteä, nokkosta, mustaherukkaa ja koiranheisiä. Vieraslajeista jättipalsami on laajalle levinnyt ja myös pihlaja-angervoa, terttuseljaa ja kanukoita esiintyy. Alapuolinen maatäyttö on padonnut alueelle pienen kosteikon. Mahdollisesti alueella on myös jonkunlaista lähteisyyttä, mihin viittaisi alueen kasvilajisto. Kosteikon lajistoa ovat pitkäpääsara, viiltosara, leveäosmankäämi, järvikorte, mustaherukka, rantakukka, suo-ohdake, virpapaju, pikkulimaska ja okarahkasammal. Kohteen luonnontilaisuus on heikko.

Kuva 6. *Kuvia luontokuvioista 1, 2, 3 ja 4 ylhäältä alas katsottuna. Kuvat: Äänekosken sataman luontoselvitys, Luonto Pihlaja Oy*

Kuvio 5. Lohkareinen rantametsä, joka ajoittain tulvii. Kasvupaikka on lähinnä tuoretta kangasta (MT). Luhtaisilla kohdilla metsäpohja on heinittynyt. Puusto on varttunutta mäntyä ja koivua. Lajistossa on mustikka, puolukkaa, riidenliekoa, metsäkortetta, kastikoita ja paatsamaa.

Kuviolla kasvoi rauhoitettua **valkolehdokkia** vähintään 5 yksilöä. Ranta on tässä lohkareinen. Kasvillisuutta ovat harvat järvikorte ja järviruoko. Ulpukkaa on niukalti.

Kuvio 6. Ajoittain tulvivaa varttuvaa ja nuorta koivikkoa. Puustossa on muutamia järeitä haapoja ja mäntyjä kävelytien lähialueella. Lajistoa ovat kastikat, kiiltopaju, suoputki, jouhivihvilä, paatsama, rantalpi, kurjenjalka, metsäkorte ja karpalot. Kuvio on ojitettu ja ojissa kasvaa runsaana vehkaa. Ilmeisesti alue on ollut kauan sitten peltona. Tulvametsänä kohdetta ei arvioitu edustavaksi.

Niemen kärkeä kohti kuvio rämeytyy ja muuttuu mäntyvaltaiseksi. Vallitseviksi tulevat suopursu, vaivero ja juolukka. Rannat ovat sara- ja heinäluhtaisia. Lajistoa ovat pullosara, viiltosara, luhtasara, rantalpi, terttualpi, kurjenmiekka, korpikastikka, järvikorte, rantakukka, raate ja kurjenjalka, Ulompana on kohtalaisen runsaana ulpukkaa. Halkosaaren tyvellä on tiheä järviruovikko.

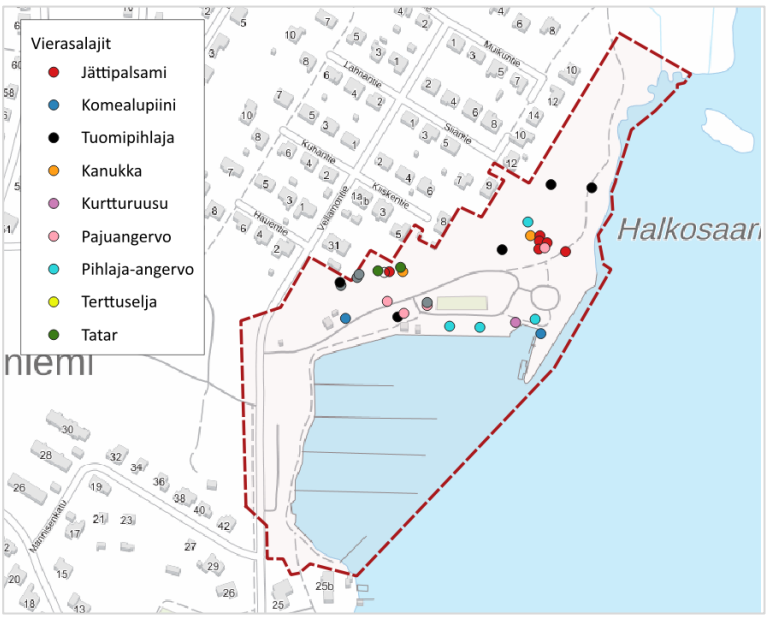

Kuva 7. *Kuvia luontokuvioista 5 ja 6 ylhäältä alas katsottuna. Kuvat: Äänekosken sataman luontoselvitys, Luonto Pihlaja Oy*

Vieraslajit

Selvitysalueen vieraslajitilanne on hyvin vaikea ja puuttumatta nopeasti paheneva. Jättipalsami on laajasti levinnyt. Satama-alueen istutukset ovat pitkälti pihlaja-angervoa, pajuangervoa ja isotuomipihlajaa. Tuomipihlaja on levinnyt laajasti alueen metsiin. Kurtturuusua ja kanukoita esiintyy myös. Komealupiinia on satama-alueen reunoilla.

Puutarhojen reuna-alueella on monenlaisia koristekasveja. Nopeita torjuntatoimia vaatisi alueella nopeasti leviävä kookas tatarlaji.

Kuva 8. *Vieraslajitilanteen esiintymisalueet. Kuva: Äänekosken sataman luontoselvitys, Luonto Pihlaja Oy*

Liito-orava

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvitysalueella ei havaittu merkkejä liito-oravista. Alueella on lajille soveltuvan oloista varttunutta puustoa, josta kuitenkin puuttuvat lajin suosimat järeät kuuset. Haapaa esiintyy, mutta vain harvakseltaan.

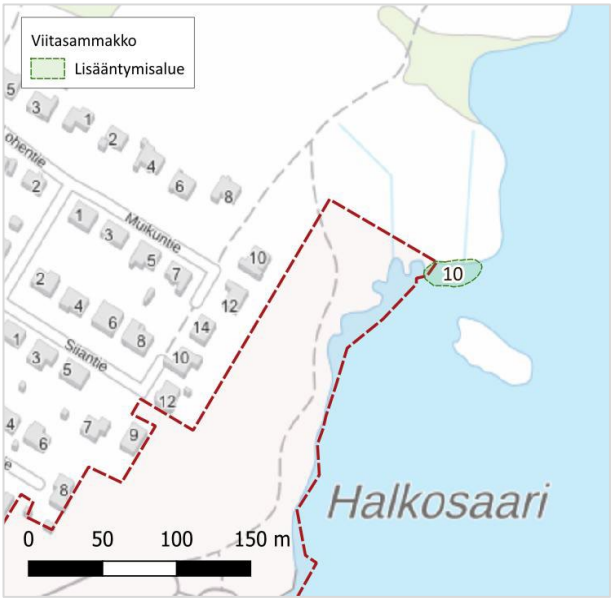
Selvitysalueen länsipuolella on Mustaniemen liito-oravan elinpirin ydinalue ja lisääntymisalue, jolta on havaintoja papanapuista pitkältä ajalta. Kohdetta ei tarkastettu tässä selvityksessä. Selvitysalueen rantametsällä voi olla merkitystä alueen liito-oravaien kulkureittinä ja puustoisen yhteyden säilyttäminen sataman rannan kautta on suositeltavaa.

Viitasammakko

Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Havaintoja lisääntymispaikasta saatiin Halkosaaren tyveltä.

Yhteensä kohteella havaittiin noin kymmenen ääntelevää viitasammakkoa. Todennäköisesti soidin ei ollut aivan huipussaan. Havaintoja saatiin vain viimeisellä neljästä selvityskäynnistä. Mahdollisesti sijainti viileän ison selkäveden partaalla on syynä muihin kohteisiin selvästi myöhemmin alkaneeseen soitimeen. Havainnot sijoittuvat alueen järviruokoluhdalle.

Täyttöaineksen patoama ajotien kääntöpaikan yläpuolelle on syntynyt allikkoalue, jolla oli äänessä hyvin runsaasti ruskosammakoita. Viitasammakoita tässä kohtaa ei havaittu.

Kuva 9. *Viitasammakoiden esiintymisalue. Kuvat: Äänekosken sataman luontoselvitys, Luonto Pihlaja Oy*

Sudenkorennot

Selvityksessä ei havaittu direktiivissä mainittujen sudenkorentolajien esiintymiä. Kyseeseen tulevat lähinnä lummelampikorento ja mahdollisesti täplälampikorento ja sirolampikorento.

Selvityskierrokset tehtiin kuitenkin ajankohtana, jolloin lummelampikorentoja ja täplälampikorentojakin oli muilla kohteilla aktiivisesti lennossa. Olosuhteet selvitykseen olivat erinomaiset. Havaittua lajistoa olivat välkekorento, vaskikorento, ruskohukankorento ja isotytönkorento.

Alueella on ulpukkakasvustoja, jotka vaikuttavat varsin hyvin lummelampikorennolle sopivilta. Mahdollisesti rajoittavia tekijöitä voivat olla ranta-alueen mataluus, veden laatu ja toisaalta pohjan hyvin pehmeä koostumus.

Lepakot

Lepakot EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja lajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvitysalueella ei todettu lepakkojen päiväpiiloiksi tai lisääntymispaikoiksi erityisen hyvin soveltuvia kohteita kuten hylättyjä rakennuksia, luolia tai runsaasti kolopuustoa sisältäviä metsäkuvioita. Lepakkojen esiintyminen alueella on todennäköisesti tavanomaista.

Pesimälinnusto

Selvitysalue sijoittuu ihmistoiminnan vaikutuspiiriin ja taajamarakenteen sisälle, mikä vähentää aremman ja vaateliaamman metsälajiston esiintymisen todennäköisyyttä. Alueelle tyypillisiä ovat maantieteelliselle alueelle tavanomaiset sekametsiä suosivat lajit ja kulttuuriympäristöissä viihtyvät lajit. Maalinnustossa runsaimpia lajeja olivat peippo, talitiainen ja kirjosieppo. Harvalukuisimmista lajeista toukokuussa tavatun idänuunilinnun havainto koskenee vielä muuttomatkalla ollutta yksilöä, vaikka laji reviirilaulua esittikin pitemmän aikaa. Kesäkuussa lajia ei enää tavattu.

Uhanalaisia lajeja tavattiin reviirillä vain erittäin uhanalainen (EN) hömötiainen. Havainto tehtiin huhtikuun alun käynnillä, eikä lajin pesinnästä saatu viitteitä myöhemmillä käynneillä. Laiturialueilla oli yksi tai kaksi silmälläpidettävän (NT) västäräkin reviiriä. Toukokuun käynnillä satama-altaassa oleskeli kaksi silmällä pidettävää (NT) tukkakoskeloa.

Vesi- ja rantalinnusto alueella on kohtalaisen runsas, sijoittuen kuitenkin juuri selvitysalueen ulkopuolelle Halkosaaren ympäristöön. Itse selvitysalueella tavattiin vain yksi sinisorsapoikue, jonka senkin pesäpaikka lienee ollut Halkosaaren alueella.

Halkosaaren alueella tavattiin pesivinä tai reviirillä laulujoutsen (vain kihlapari), tavi, sinisorsa, härkälintu (NT), rantasipi, kalalokki (4–6 paria), kalatiira ja vaarantunut (VU) pajusirkku. Silmälläpidettävän härkälinnun pesintä alueella oli onnistunut ja kesäkuussa tavattiin vähintään kaksi pientä poikasta toisen emon seurassa.

Huomionarvoinen lajisto on koottu kartalle. Halkosaaren alue arvotettiin paikallisesti tärkeäksi linnuston pesimäalueeksi arvoluokassa 3: Monimuotoisuutta tukevat alueet.

Kuva 10. *Linnuston havainnot. Kuva: Äänekosken sataman luontoselvitys, Luonto Pihlaja Oy*

Johtopäätökset

Selvitysalue on pitkäaikaisen intensiivisen ihmistoiminnan aluetta. Täysin luonnontilaisia luontotyyppejä selvitysalueella ei ole lainkaan. Alueella on lehtoisuutta ja kosteita luontotyyppejä, mutta niiden luonnontilaisuus on heikko. Luontotyyppien perustella ei rajattu arvokkaita alueita.

Alueella on **rauhoitetun valkolehdokin esiintymä**. Rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää. Aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai tavanomaiseen rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamasta tai häiritsemästä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

Alueen pohjoislaidalla on luonnonsuojelulain heikentämiskiellon alainen **viitasammakon lisääntymispaikka**.

Selvitysalueen rantametsällä voi olla merkitystä alueen liito-oravien kulkureittinä ja **puustoisen yhteyden säilyttäminen** sataman rannan kautta on suositeltavaa.

Selvitysalueella ei arvioida olevan muiden luontodirektiivin liitteen IVa lajien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. Selvitysalueen pohjoisosassa on paikallisesti merkityksellinen **vesi- rantalinnuston Halkosaaren pesimäalue**. Muuten alueen linnusto oli tavanomainen.

Selvitysalueen vieraslajitilanne on vaikea ja edellyttää nopeaa ja suunnitelmallista puuttumista.

Maisemarakenne ja maisemakuva

Alueen maisemakuvaa määrittää Ääneselän vesistönäkymä. Sataman itä- ja pohjoispuolella maisema muuttuu rakennetuista laitureista lähivirkistysalueen luonnonmaisemaksi ja puustoisiksi rannoiksi. Satamasta avautuvat suorat näkymät vastarannalle Ääneniemen pientaloalueelle, jonka taustalla nouseva puusto rajaa horisonttia ja asutusalue sulautuu maisemaan.

Kuva 11. *Maisema.*

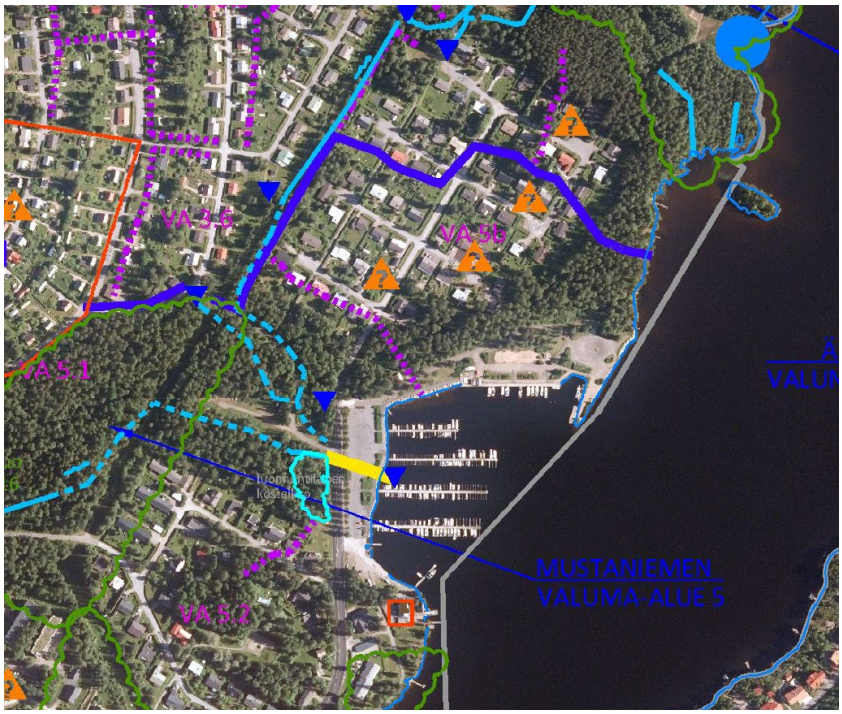
Kuva 12. *Näkymiä satama-alueella.*

Hulevedet

Äänekosken keskusta-alueelle on valmistunut vuonna 2020 hulevesiselvitys (Ramboll). Selvityksessä on kartoitettu Äänekosken taajama-alueen valuma-alueet, hulevesiverkoston nykytilanne ja kehittämiskartta. Suunnittelualueelle sijoittuu analyysin mukaan yksi hulevesiviemäristön purkukohta venelaitureiden lähistössä. Pohjoisessa alueen kosteikkoinen Markkamäen pohjoisen valuma-alueen osa on luonnontilaista.

Suunnittelualue sijoittuu pääosin Mustaniemen valuma-alueelle (päävaluma-alue 5; osa-alueet 5.1, 5.2 ja 5b) ja pohjoisosastaan hieman Markkamäen valuma-alueelle (päävaluma-alue 3; osa-alue 3.7).

Valuma-alueesta **5. Mustaniemi** kerrotaan: *Mustaniemen valuma-alueelta hulevedet päätyvät Ala-Keiteleen Ääneselkään sekä Äänеselän ja Äänejärven väliseen Häränvirtaan. Mustaniemen valuma-alue vastaanottaa laajalta alueelta hulevesiä ja alueen läpi kulkee kaksi suurehkoa tulvareittiä. Alue käsittää väljää pien- ja rivitaloasumista sekä luonnontilaisia viheralueita. Mustaniemen valuma-alueen noin 60 ha kokoiseen alueen hulevesistä suurin osa purkaa Äänekosken venesataman lähialueille useasta pisteestä. (...) Viheralueet imeyttävät suurimman osan alueiden hulevesistä. Kahden suurimman tulvareitin hulevedet johtuvat Ääne-*

Kuva 13. *Kartta hulevesiverkoston nykytilasta. Suunnittelualue sijoittuu Mustaniemen valuma-alueelle (5, kartalla siniset ääriviivat). Suunnittelualueelle sijoittuu laitureiden tuntumaan merkittävä rumpu (keltainen linja) ja hulevesireitin purku (sininen kärkikolmio). Suunnittelualueen pohjoisosassa vihreä alue on "luonnontilainen kosteikko".*

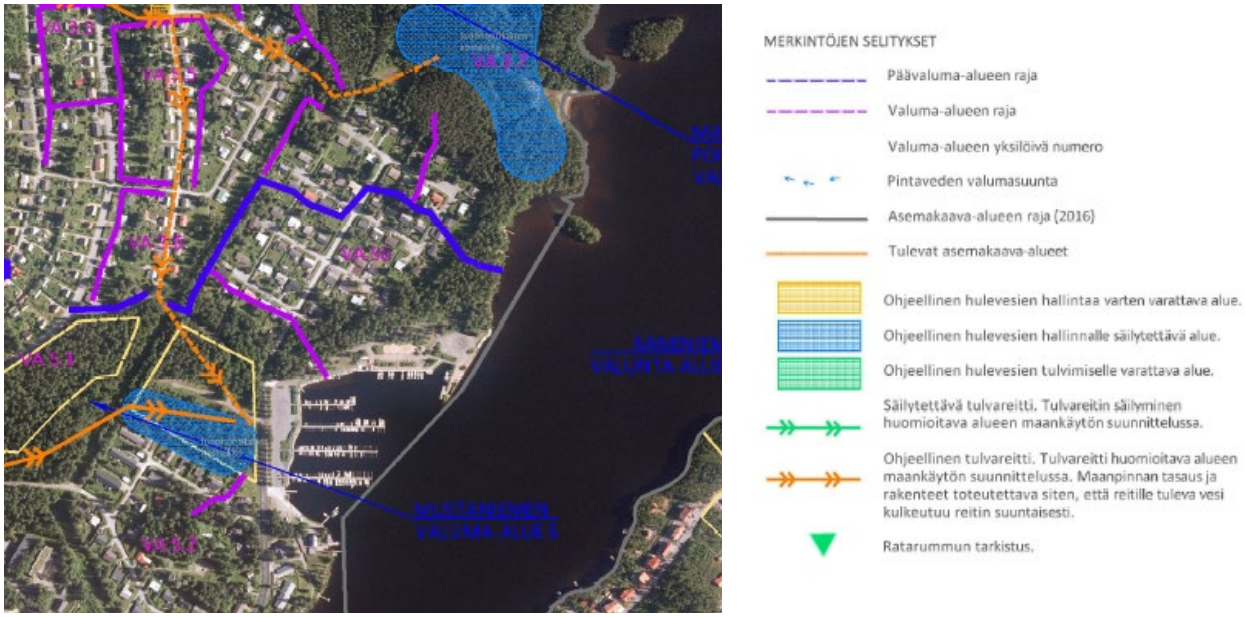
kosken satama-alueen länsipuolelle. Alueella oleva luonnollinen kosteikko imeyttää ja käsittelee hulevesiä ennen niiden johdattamista putkessa satama-alueen alitse vastaanottavaan vesistöön.

Toimenpiteiksi on määritelty: *Valuma-alueella 5.1 hulevesien merkittävien tulvareittien johtaminen asemakaava-alueen läpi on huomioitava tulevissa maankäyttösuunnitelmissa. Myöskin luontoarvot huomioitava hulevesien hallinnassa (luo16 sekä luo9). Luontokohteet paikallisesti arvokkaita ja kuuluvat osaltaan keskusta-alueen ekologiseen verkkoon. Suosituksena kiinteistökohtainen hv-käsittely tehokkuudella vähintään 0.2 m^3 jokaista 100 vettä läpäisemätöntä pintaneliömetriä kohden uusille asemakaavoitettaville alueille. Tulvareitin säilyminen huomioitava maankäytön muutoksen yhteydessä. Kiinteistökohtaisen käsittelyn tulisi tapahtua maanpäällisissä laadulliseen käsittelyyn tähtäävissä järjestelmissä. Rakentamisen aikainen hulevesien laadullinen hallinta huomioitava.*

Tulvareittien jatkuvuus varmistettava kaduilla painantein tai sivuojin sekä tonteilla rajaojin saneerausten yhteydessä. Puuttuvien hulevesiviemärilinjojen ja rumpujen kartoitus.

Valuma-alueesta **3. Markkamäki pohjoinen** kerrotaan: *Kellokannan alueella muodostuvat hulevedet päätyvät Ala-Keiteleen Ääneselkään. Kellonkannan valuma-alueen liki 85 ha kokoinen alue sisältää viheralueita sekä asutusalueita. Maaperä on enimmäkseen moreenia, mutta Kellonkannan uimarantaa lähestyttäessä alavilla paikoilla maaperä muuttuu soisemmaksi. Alue on luontoarvoltaan paikallisesti arvokas luonnollinen kosteikko, joka toimii hulevesiä viivyttävänä ja kiintoaineksia poistavana elementtinä ennen vesien kulkeutumista vastaanottavan vesistöön. Alueen hydrologia tulee säilyttää nykytilassaan. (…)*

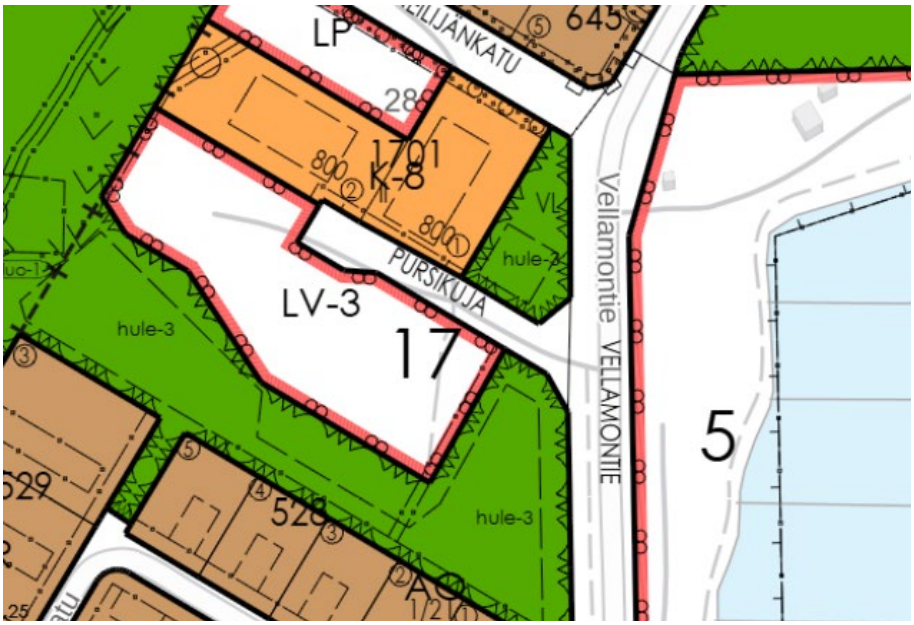
Kehittämiskartta

Kuva 14. *Kehittämiskartta selityksineen. Suunnittelualueen ulkopuolelta tulee alueelle tarve huomioida ohjeellisen tulvareitin (oranssi nuoliviiva) määrite: ”Ohjeellinen tulvareitti. Tulvareitti huomioitava alueen maankäytön suunnittelussa. Maanpinnan tasaus ja rakenteet on toteutettava siten, että reitille tuleva vesi kulkeutuu reitin suuntaisesti”*

Hulevesisuunnitelman kehittämiskartalla hulevesien viivytystarve on huomioitu ehdottamalla ohjeellisia hulevesien hallinnalle säilytettäviä alueita (sininen rasteri). Alueet ovat nykyisin asemakaavoitettu lähivirkistysalueiksi ja hulevesien hallintaan ohjeellisesti varatuksi osa-alueiksi.

Suunnittelualueen länsipuolelle sijoittuvassa vuonna 2024 vahvistuneessa asemakaavamuutoksessa hulevesisuunnitelma on huomioitu osoittamalla virkistysaluetta ohjeellisesti hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen varatuksi alueen osaksi (hule-3).

Kuva 15. *Ote ajantasa-asemakaavasta. Ohjeellinen hulevesien hallintaan varattu alue on osoitettu asemakaavaan hule-3 -osa-alueen merkinnöillä. Vellamontien itäpuoli on suunnittelualueen venesatama-aluetta.*

Äänekosken kaupungin alueella hulevesien hallintaa toteutetaan seuraavien tavoitteiden ja järjestyksen mukaisesti:

- Ehkäistään hulevesien syntyä minimoimalla läpäisemättömien pintojen määrää
- Hyödynnetään hulevedet syntypaikallaan käyttämällä sadevettä kasteluun ja imeyttämällä
- Puhdistetaan hulevedet syntypaikallaan esim. biosuodatusta tai kosteikkoja hyödyntäen
- Viivytetään hulevedet syntypaikallaan altaiden, lampien tai maanalaisten säiliöiden avulla.
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan viivyttämällä järjestelmällä
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan avo-ojissa tai hulevesiviemäreissä viivytysalueelle ennen vesistöön johtamista
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan avo-ojissa tai hulevesiviemäreissä suoraan vesistöön

Vesistöt

Suunnittelualue sijoittuu Ala-Keiteleen vesistöön Häränvirran läheisyyteen. Selvitysalueeseen kuuluu noin 850 m Ala-Keiteleen Ääneselän rantaviivaa Häränvirraksi kapenevan vesiväylän länsirannalla. Pääosa rannasta on rakennettua satama-aluetta ja ajan saatossa täyttömaalla muovattuja ranta-alueita. Pohjoisosassa on matalan luhtaista rantaa. Alueella ei ole virtavesiä.

Pohjavesialueet

Suunnittelualueelle ei sijoitu pohjavesialueita. Lähin pohjavesialue Kovalanniemen pohjavesialue. Selvitysalue sijoittuu noin 2 km metrin etäisyydelle. Luontoselvityksessä selvitysalueelta ei havaittu lähteitä tai pohjavesivaikutteisia elinympäristöjä.

Ympäristön häiriötekijät

Alueen sisäisesti ympäristössä ei ole merkittäviä häiriötekijöitä. Satama sijoittuu häiriöttömään paikkaan Ala-Keiteleen järven rannalle ja avautuu kaukomaisemaan Ääneselälle koilliseen. Vellamontien vartta kulkeva sähkökaapeli on tarkoitus maakaapeloida kesällä 2026. Suunnittelualueen läheisille asuinalueille saattaa aiheitua haittaa sataman toimintaan kuuluvasta liikehdinnästä ja alueelle sijoittuvista virkistystoiminnoista. Suunnittelualuetta ympäröi viheralueella erotetut rauhalliset pientalovaltaiset asuinalueet. Satamasta vastarannalla kaakossa on omarantaisia omakotitalotontteja n. 300 – 400 m etäisyydellä rannoista.

Melu

Suunnittelualueen lähellä ei ole merkittäviä melulähteitä. Alueelle voi kantautua taajamaliikenteen ja vesiliikenteen aiheuttamaa melua. Alueen länsipuolelle sijoittuu viheralueiden erottama venetrailereiden säilytysalue. Venesatama-alueen sisällä tapahtuva veneily- ja virkistystoiminta on tavanomaista satama-, matkailu- ja virkistystoimintaa. Kiinteitä toimintoja ovat mm. kahvila tai kioski, lentopallokenttä, lasten leikkipaikka ja Äänekosken taajaman vierasvenelaituri.
Alueen suunnittelua melun osalta ohjaa valtionneuvoston päätös melutason ohjearvoista.

Taulukko 1. *Melun keskiäänitaso eri maankäyttöalueilla.*

	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso) L_{Aeq}/ enintään	
Ulkona	**Päivällä klo 7-22**	**Yöllä klo 22-7**
Asumiseen käytettävät alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
Loma-asumiseen käytettävät alueet ja leirintäalueet	45 dB	50 dB
Virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Sisällä	**Päivällä klo 7-22**	**Yöllä klo 22-7**
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

3.3. Rakennettu ympäristö

Kuva 16. *Sataman kahvilarakennus ”Rantatupa” ja sen ympäristöä.*

Suunnittelualue on pääosin aukeaa satama-aluetta ja virkistysaluetta. Alueen vähäinen rakennuskanta koostuu pääasiassa satamatoimintaa palvelevista apurakennuksista. Sataman alueen alkupäässä on pyöröhirsinen kahvilarakennus ”Rantatupa”, jonka vierelle on kesällä 2026 uusittu venematkailua palveleva huoltorakennus. Alueella toteutettuja virkistystoimintoja ovat hiekkapohjainen lentopallokenttä sekä lasten leikkipaikka. Virkistysalueet ovat pääosin hoidettua puustoista metsää tai nurmikkoa, ja alueen kulkuväylät ovat sorapintaisia.

Kuva 17. *Leikkipaikalla sijaitseva kiipeilyteline.*

Alueen veneenlaskutoiminta, talvisäilytyspaikat ja pysäköintialue painottuu suunnittelualueen länsireunalle eteläpuolella. Kahvilarakennus sijoittuu alueen keskivaiheille lähelle Vellamontietä. Alueelle toteutetut oleskelu- ja virkistysalueet painottuvat satama-alueen pohjoisosaan, josta jatkuu myös virkistysreitti Mustaniemen puistoksi nimetyn ranta-alueen läpi. Äänekosken sataman vierasvenelaituri sijoittuu kesän 2026 muutosten jälkeen lähelle oleskelualueita sataman pohjoisosassa. Kärki on maisemallisesti merkittävä paikka, ja siitä lähtee talvisin hiihtoreitti järven jäälle.

Kuva 18. *Takapoijullisten venepaikkojen laiturin läheisyydessä sijaitsee huoltorakennus ja tankkauspiste.*

Ajoneuvoliikenne satamaan ohjautuu Vellamontien kautta, ja alueella on osoitettu pysäköintialueet henkilöautoille sekä talvenaikaisia veneensäilytyspaikkoja. Vesiliikennettä palvelee kiinteät ja valaistut laituri- ja pojurakenteet sekä veneenlaskuluiska. Alueen yleisvalaistus ja jätehuolto on järjestetty satamatoiminnan vaatimalle tasolle.

Kuva 19. *Suunnittelualueen läheisyydessä oleva asuinalue erottuu yleisistä alueista avonaisena ja hoidetulla metsäkaistaleella.*

Viihtyisät satamat -hanke

Äänekosken kaupunki käynnisti kesällä 2026 uuden Viihtyisät satamat- hankeen, jonka tavoitteena on vahvistaa vesistömatkailua, lisätä alueen vetovoimaa ja kehittää kuntalaisten virkistysmahdollisuuksia. Hanketta on tukenut Euroopan maaseuturahasto 2023-2027 Keski-Suomen ELY-keskuksen kautta.

Kuva 20. *Viihtyisät satamat -hankeen yhteydessä satamassa toteutettiin parannuksia vesistömatkailun palveluiden tueksi. Alueen istutuksia muokattiin ja siistittiin, virkistysalueille lisättiin penkkejä ja älyroskakoreja, vierasvenelaituria kunnostettiin ja koilliskärkeen toteutettiin nuotiopaikka ja maisemataulu.*

Kuva 21. *Virkistysalueiden valaistusta parannettiin ja kahvilarakennuksen yhteyteen uusittiin huoltorakennus konttiratkaisuna.*

Rakennettu kulttuuriympäristö
Suunnittelualueella ei ole rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Lähin rakennetun kulttuuriympäristön kohde on alueen eteläpuolella rajauksen ulkopuolelle jäävä sataman entinen paja (kohde 266).

Muinaisjäännökset
Suunnittelualueella ei tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse muinaisjäännöksiä. Lähin kohde on noin kahden kilometrin päässä suunnittelualueesta sijaitseva Niiranhiekan kivikautinen asuinpaikka (992010001). Satama-alueen maaperä on huomattavasti muokkaantunutta ajan saatossa.

Palvelut, työpaikat ja väestö
Alueelta on noin 1,5 km matkaa autolla ja kävellen Äänekosken keskustan palveluihin. Keskustan palvelut ovat hyvin saavutettavissa myös kevyen liikenteen reittejä pitkin. Alueelle sijoittuu yksi kahvilarakennus palveluineen kesäkaudella.

Liikenne
Suunnittelualueelle johtaa Vellamontien katuyhteys. Satama-alueen sisäiset ajoväylät ovat pinnoittamattomia.

Kunnallistekniikka
Kaava-alueen pohjoispuolelle ulottuu Äänekosken Energia Oy:n kaukolämpöverkko. Alue on kunnallistekniikan piirissä.

3.4. Maanomistus

Satama-alueen ympäristö ja lähivirkistysalue on Äänekosken kaupungin omistuksessa.

4. SUUNNITTELUTILANNE

4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden tehtävänä on mm. varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa, auttaa saavuttamaan hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

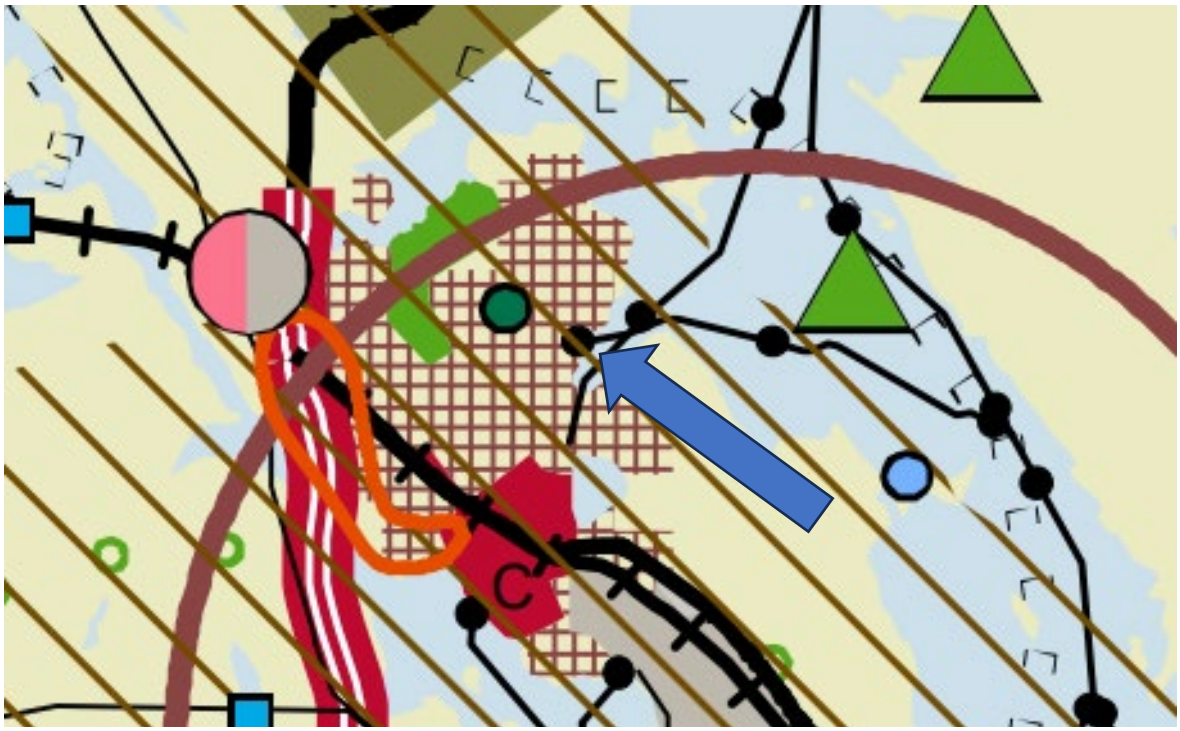
4.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018.

Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Äänekosken ja Suolahden taajamat muodostavat alueen seutukeskuksen / kuntakeskuksen (ruskea ympyrä), jonka sisälle suunnittelualue osittain sijoittuu. Suunnittelualue on osa seudullisesti merkittävää tiivistettävää taajamaa (ruskea ruuturasteri). Lisäksi alue on kulttuuriympäristön vetovoima-aluetta (ruskea vinorasteri) sijoittuen keskustatoimintojen alakeskustamerkinnän (ca) yhteyteen sekä valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

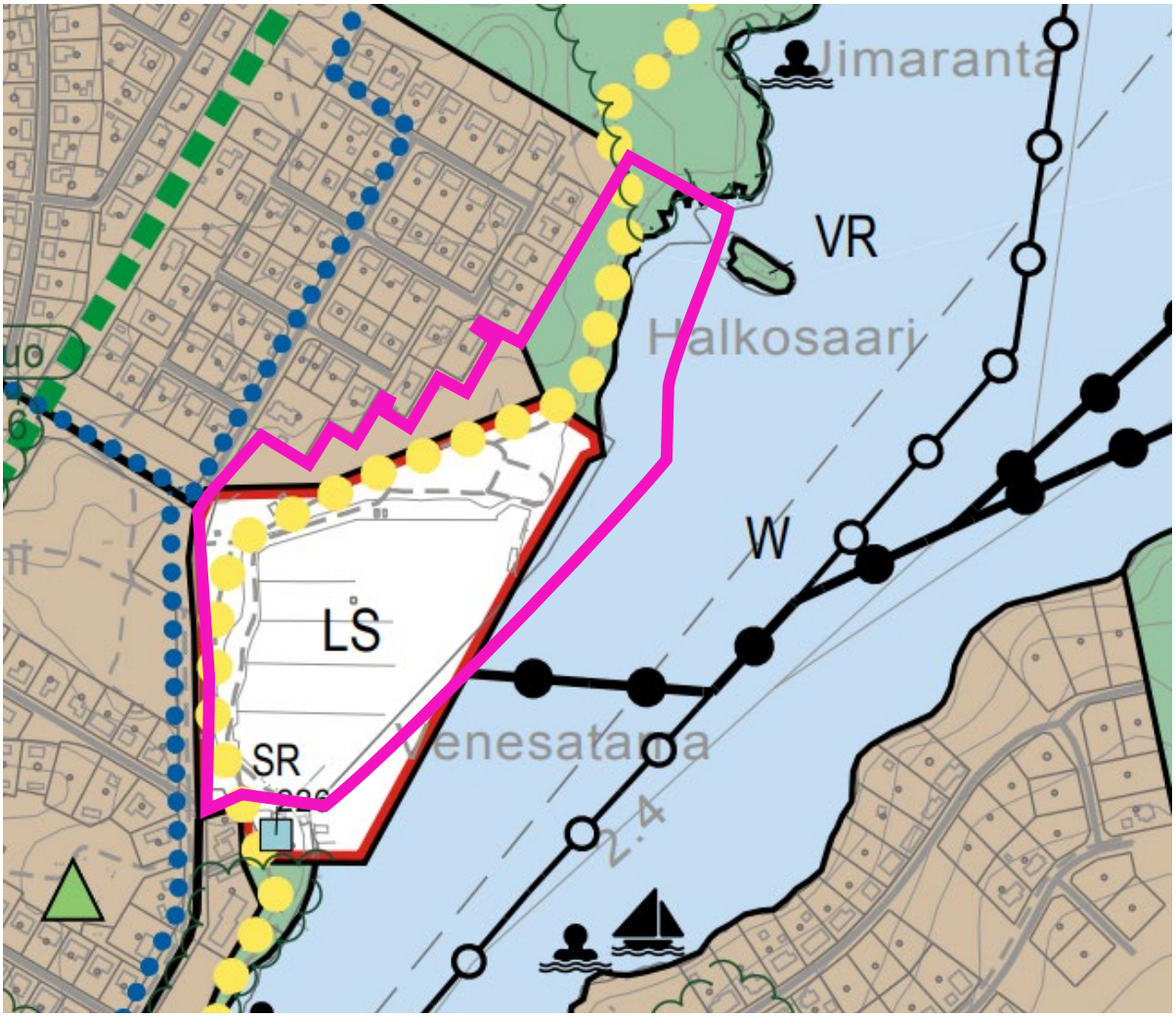
Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee koko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaava päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 § 21 kaavaehdotuksen, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi tarkasteltiin hyvinvoinnin aluerakennetta. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. Maakuntavaltuuston 8.12.2023 hyväksymä Keski-Suomen maakuntakaava on lainvoimainen 1.10.2025 alkaen. Maakuntakaava 2040 kaavakartalla ei ole merkintöjä suunnittelualueelle.

Kuva 22. *Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu punaisella nuolella.*

4.3. Yleiskaava

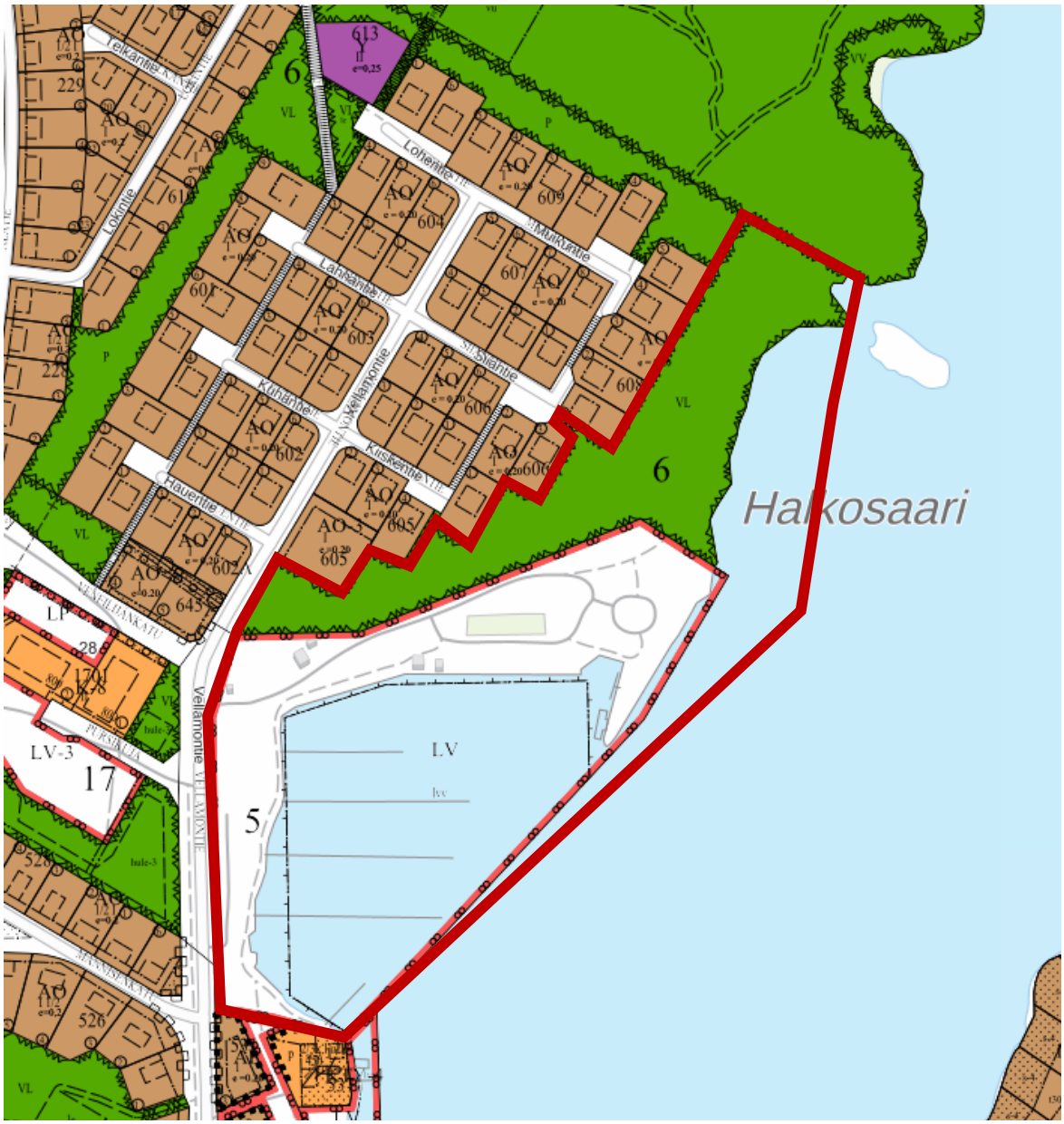
Äänekoski 2030 osayleiskaava on hyväksytty Äänekosken kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 ja se on saanut lainvoiman heinäkuussa 2017. Äänekosken sataman alue on osoitettu **satama-alue** (LS) -merkinnällä. Satama-alueen eteläosassa suunnittelualueen ulkopuolelle rajautuu sataman entinen paja (SR 266). Alueen kautta on keltaisella palloviivalla osoitettu kulkemaan **kehitettävä kevyen liikenteen väylä**. Suunnittelualue rajautuu Vellamontiehen, jonka länsipuolelle on osoitettu sinisellä palloviivalla **pyöräilyn pääväylä** -merkintä. Vesistölle on esitetty avonaisella palloviivalla **veneväylä** ja vesistöltä Äänekosken satamaan johtava **laivaväylä** mustalla palloviivalla.

Kuva 23. *Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus on osoitettu ruskealla viivalla.*

4.4. Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa yksi, 7.10.1996 hyväksytty asemakaava. Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu venesatama (LV) ja vesialueena säilytettävä venesatama-alueen osa, jolle saadaan sijoittaa venelaitureita (lvv). Mustaniemen puisto on osoitettu lähivirkistysalueena (VL). Kaavassa rakennusoikeuden määrää ei ole osoitettu.

Kuva 24. *Ote voimassa olevasta asemakaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus on osoitettu punaisella.*

4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset

Rakennusjärjestys

Äänekosken kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2006. Rakennusjärjestystä ollaan uusimassa ja ympäristölautakunta asetti rakennusjärjestysehdotuksen nähtäville 25.9. – 1.11.2026 väliseksi ajaksi.

Rakennuskiellot

Suunnittelualue ei ole rakennuskiellossa.

Pohjakartta

Äänekosken kaupunki ylläpitää asemakaavoitetun alueen pohjakarttaa.

5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaavan muutoksella on tavoitteena osoittaa riittävä rakennusoikeuden määrä ja sopiva sijoittelu satamatoimintojen kehittämisen mahdollistamiseksi. Kaavatyössä on tarkoitus jäsentää satama-alueen toiminnot kaavallisesti tarkoituksenmukaisiin osa-alueisiin, jotta sen kehittäminen olisi pitkällä aikavälillä hallittua ja tarkoitukseen sopivaa.

5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Asemakaava muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta. Kaupunginhallitus päätti käynnistää kaavahankkeen kokouksessaan 1.6.2026 § 167. Kaavoitushanke kuulutettiin vireille 16.6.2026 kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat* (*ÄKS*) -lehdissä.

5.3. Osallistuminen ja yhteistyö

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) pidettiin AKL 62§:n ja AKL 63 §:n mukaisesti nähtävillä 16.6 - 20.7.2026 välisen ajan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen aikana. Osallistumis- ja arviointi suunnitelma on kaavaselostuksen liitteenä (Liite 1).

5.3.1. Osalliset

Osallisia ovat kaikki, jotka tuntevat itsensä osallisiksi. AKL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, esimerkiksi arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä, tai jättää muistutuksia kaavaehdotuksesta.

Osallisiksi kaavahankkeen yhteydessä tunnistetut tahot on mainittu kaavaselostuksen liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

5.3.2. Vireilletulo

Äänekosken kaupunginhallitus on 1.6.2026 § 167. päättänyt käynnistää uuden kaavahankkeen **Äänekosken sataman asemakaava.** Vireilletulosta kuulutettiin 16.6.2026 kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat Äks* -lehdissä. Kaavan sisältöä ja laadintaa kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 16.6. - 20.7.2026 välisen ajan AKL 63 § mukaisesti. Määräaikana kaupungille saapui yksi palaute. Palaute ja siihen laadittu kaavoittajan vastine on kaavaselostuksen liitteenä olevan vuorovaikutusraportin kohdassa 3.1. *Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute* (Liite 3).

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitetään ja täydennetään tarvittaessa kaavaa valmisteltaessa.

5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavaluonnosaineiston nähtävillä olosta osallisia ja kuntalaisia tiedotetaan kaupungin kotisivuilla ja kuulutuslehdessä. Kaikkia kaava-alueen maanomistajia tiedotetaan henkilökohtaisella kirjeellä

luonnosaineiston nähtäville asettamisesta. Kaavaluonnosaineisto asetetaan julkisesti nähtäville MRL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti __.__. – __.__.2026 väliseksi ajaksi.

Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta.

Kaavaluonnos 2.11.2026

Kaavaluonnoksesta tullut palaute ja palautteeseen laaditut vastineet kootaan kaavaselostuksen liitteenä olevaan vuorovaikutusraporttiin (Liite 3).

Luonnosvaiheen palaute: (*täydennetään kaavoituksen edetessä*)

Kaavaehdotus (*täydennetään kaavoituksen edetessä*)

Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi MRL 65 § ja MRA 27 § mukaisesti kaupunginhallituksen päätöksellä. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan kaupungin

kuulutuslehdissä sekä www-sivuilla. Lisäksi suunnittelualueen maanomistajille lähetetään kirje kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta. Osallisilla on mahdollisuus jättää nähtävilläolon aikana muistutuksensa kaava-aineistosta.

Kaavaehdotusaineisto pidetään nähtävillä kokonaisuudessaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungintalon ala-aulassa sekä Suolahden kirjastossa.

Ehdotusvaiheen palaute: (*täydennetään kaavoituksen edetessä*)

Kaavan hyväksymisestä päättää Äänekosken kaupungin hallintosäännön mukaan Äänekosken kaupunginvaltuusto. Kaavan hyväksymisestä kuulutetaan kaupungin ilmoitustaululla, ilmoituslehdissä sekä kaupungin kotisivuilla. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan kokouksessaan __. __.2027 § __.

5.3.4. Viranomaisyhteistyö

Aloitusvaiheen viranomaisneuvotteluita ei ollut tarpeen järjestää, sillä kaavahanke ei ole maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävä. MRA 26 § mukaisen viranomaisneuvottelun tarve selviää hankkeen ehdotusvaiheen jälkeen. Kaavan valmisteluun on osallistunut Äänekosken kaupungin ei toimialojen viranhaltijat.

5.3.5. Asemakaavan tavoitteet

Asemakaavalla pyritään mahdollistamaan satama-alueen pitkäjänteinen kehittäminen ja vetovoimaisuuden lisääminen satamatoiminnan, matkailun ja virkistyspalveluiden kannalta. Tavoitteena on osoittaa alueen rakennusoikeus ja sijoittaa mahdolliset uudisrakennukset luontevasti maisemaan ja aluekokonaisuuteen nähden.

5.3.6. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Suunnittelun tavoitteena on satama-alueen toimintojen sijoittamisen, jäsentelyn ja kehittämisen mahdollistaminen siten että alue palvelee pitkällä aikavälillä veneilyä, matkailua, virkistystä sekä sataman palveluita. Kaavoituksella pyritään osoittamaan satamantoimintojen kehittämisen edellyttämä rakennusoikeus, selkeyttämään alueen toimintarakennetta sekä tukemaan alueen käyttöä vetovoimaisena vapaa-ajan matkailun kohteena. Suunnittelussa huomioidaan myös ympäristöarvot sekä käyttäjien turvallisuus ja saavutettavuus.

5.3.7. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Luontoarvot

Luontoselvitys tehtiin kasvukaudella 2026. Todetut *luontoarvot valkolehdokin kasvupaikka, viitasammakon elinympäristö* ja *Halkosaaren linnustolle merkittävä pesimäalue* ovat esitetty kaavakartalla alueenosamerkinnöillä. Kaavaluonnoksessa on huomioitu vaikutukset luontoarvoihin ja siirretty rakennusalaa niin, ettei rauhoitetun valkolehdokin kasvupaikkaa ole tarpeen osoittaa rakentamiseen. Lähivirkistysalueen rajauksessa on huomioitu, että yhteys viheralueiden välillä suunnittelualueen ulkopuolelle säilyy vähintään 15m leveänä.

5.4. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu

Äänekosken satama-alueelle laadittiin asemakaavoituksen tausta-aineistoksi viitesuunnitelmaluonnoksia, joissa tutkittiin alueen toiminnallisia ratkaisuja ja niiden vaikutuksia. Tarkastelun kohteina olivat jalankulun järjestelyt, pysäköintitarve, vierasvenelaiturin edustalle muodostuva aukiotila, venepaikkojen sijoittuminen sekä mahdolliset kahvila- ja saunapalvelut, matkailuautojen alue sekä yhden uuden omakotitalotontin sijoittaminen alueelle.

Viitesuunnitelma

Kesän 2026 aikana viitesuunnittelussa tutkittiin mahdollisuutta sijoittaa alueelle vapaa-aikaa ja matkailua palvelevaa rakennusta, jonka yhteydessä voisi toteuttaa sauna-, ravintola- ja muita virkistystoimintoja.

Kuva 25. *AI-avusteinen havainnekuva mahdollisesta virkistyskäyttöä palvelevasta rakennuksesta ja viihtyisästä sataman ympäristöstä.*

Kuva 26. *Viitesuunnitelmaluonnos, jossa satama-alueen koillisreunaan sijoittuisi uudisrakennus. Jalankulku sataman ja Mustaniemenpuiston läpi tapahtuisi rantoja myöten nykyisen toteutuksen mukaisesti. Vierasvenelaitureiden ja rakennuksen väliin jää aukeaa tilaa maisemallisesti arvokkaalla paikalla.*

Maisemallisesti tärkeäksi paikaksi tunnistettiin satama-alueen koillisreuna, josta avautuu pitkiä näkymiä Ääneselälle. Paikka rakentamiselle tunnistettiin sopivaksi satama-alueella palveluita tarjoavalle erityiselle palvelurakennukselle, jonka suunnittelussa kiinnitettäisiin erityishuomiota aluekokonaisuuden toimintaan, viihtyisyyteen ja maisemaan sovittamiseen. Sijainti satama-alueen kärjessä ei rajoita satama-alueen yleistä käyttöä ja hyödyntää parhaiten paikalle jo toteutettuja virkistys- ja matkailutoimintoja. Paikalla rannassa on nykyisin soutuvenepaikkoja, jotka tulisivat uudelleen sijoiteltavaksi rakennuksen sijoittuessa rantaviivalle.

Kuva 27. *Viitesuunnitelmaluonnos sataman alueesta.*

6. ASEMAKAAVAN KUVAUS

6.1. Kaavan rakenne

Suunnittelualueen maankäyttöratkaisut perustuvat satama-alueen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Rakennusoikeutta ja -alaa myönnetään alueen olevan rakennuskannan yhteyteen. Alueen keski-osaan sijoittuu venesatama siihen liittyvine huoltotoimintoineen. Venesataman koillisosaan on osoitettu rakennusalaa kahvila-, ravintola- ja saunatoiminnoille uudisrakentamista ajatellen. Suunnittelualueen pohjoisosassa lähivirkistysalue säilyy. Kaavamuutoksella osoitetaan kaava-alueen reunalle yksi uusi tontti rakentuneen erillispientalojen korttelialueen (AO) yhteyteen, joka mahdollistaa yhden uuden omakotitalon rakentamisen.

6.1.1. Mitoitus

Alla olevassa taulukossa on esitetty alueiden pinta-alat ja muodostuvat rakennusoikeudet.

Alue	p-a (ha)	(k-m^2)
AO	0,1384	277
VL	2,2502	-
LV	7,7099	3000
Yhteensä	**10,0985**	**3277**

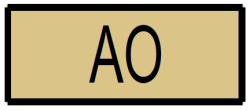
6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavoituksen keskeisimpänä tavoitteena on mahdollistaa sataman toiminta ja hallittu pitkäjänteinen kehittäminen. Suunnittelualueelle on osoitettu rakentamisoikeutta ja ajoneuvoliikenteelle sekä paikoitukselle osoitettu alueet. Paikalla on edellytykset muodostaa laadultaan edustuksellinen ja miellyttävä alue.

6.3. Aluevaraukset

Asemakaavalla osoitetaan käyttötarkoitusalueet, toimintojen aluevarauksia, yhteystarpeet ja säilytettävät luontoarvot.

Korttelialueet

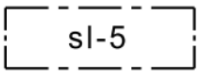
Erillispientalojen korttelialue.

Kaavassa on osoitettu erillispientalotontti, joka sijoittuu suunnittelualueen luoteisosaan rakentuneen erillispientalokorttelin 605 yhteyteen. Tehokkuusluvuksi on esitetty e = 0,20 ja kerrosluvuksi yksi (I) toteutuneen pientaloalueen mukaisesti. Tonttiliittymä on osoitettu Vellamontieltä. Tontti on laajuudeltaan 1384 m² ja saa rakennusoikeutta tehokkuusluvullaan 277 k-m².

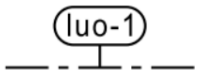

Lähivirkistysalue.

Lähivirkistyalueeksi (VL) on merkitty säilyvä lähivirkistysalue "*Mustaniemen puisto*". VL -alueella rantaviivaa on osoitettu venevalkama-alueeksi (*lv*) soutuvenepaikkoja varten nykyisen käytön mukaisesti. Alueelle on myös osoitettu rakennettu jalankulku- ja pyöräreitti (pp). VL-alue toimii suojavyöhykkeenä viereiselle asuinalueelle. Käyttötarkoitusalueen rajauksessa on huomioitu, että aluevaraus jättää kapeimmillaankin 15m leveän puustoisena säilyvän yhteyden viheralueiden välille.

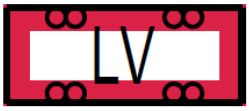

Suojeltava alueen osa, jolla sijatsee luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla suojeltava viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka.

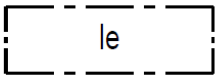
Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä.

Virkistysalueen pohjoisosaan sijoittuvat luontokohteet on osoitettu määräävin kaavamerkinnöin; Halkosaaren viitasammakon elinympäristö (*sl-5*) ja linnustolle merkittävä pesimäalue (*luo-1*). Aluekohteet sijoittuvat kuitenkin rajaukseltaan pääasiassa kaavan ulkopuoliselle alueelle vesistön ja Halkosaaren ympäristöön.

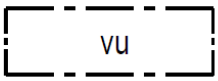

Venesatama/venevalkama.

Äänekosken pääsatama *Mustaniemen satama* on osoitettu käyttötarkoitukseltaan venesatamaksi (LV). Satama-alueen käyttötarkoitusaluetta on laajennettu olevasta kiinteistöstä, jotta kaava mahdollistaa tilaa toimintojen sijoittelulle ja riittäville kulkuyhteyksille. Sataman alueella toimintojen sijainnit on osoitettu ohjeellisin alueenosamerkinnöin. Alueella tapahtuva veneiden talvisäilytys on osoitettu tapahtuvan järjestetysti Vellamontien viereisellä pysäköintialueella kaavamerkinnällä (p / ve) veneilykauden päättyssä. Satama-alueen koillisreunan pysäköintialueet on tarkoitettu ensisijaisesti palvelemaan virkistyskäyttöä, matkailua ja mahdollista uudisrakennusta.

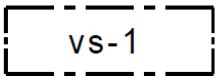

Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.

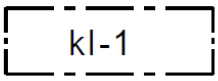

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen osa.

Venesataman toteutetut virkistysalueet on osoitettu paikoilleen leikki- ja oleskelualueeksi varattuna alueen osana sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen osana.

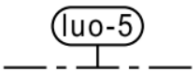

Vesialueen osa, jolle saa sijoittaa venelaitureita ja kelluvia rakenteita.

Rakennusala, jolle saa sijoittaa matkailuun ja virkistystoimintaan liittyviä liiketiloja, rakennuksia ja terassi- ja laiturirakenteita.

Venesataman vesialue on osoitettu alueen osana, jolle saa sijoittaa venelaitureita ja kelluvia rakenteita (*vs-1*). Kaavamerkintä mahdollistaa kelluvien rakenteiden toteuttamisen sataman alueella. Satama-alueen kaksi rakennusalaa on osoitettu osa-aluemerkinnällä (*kl-1*), joka sallii alueelle sijoitettavan matkailuun ja virkistystoimintaan liittyviä liiketiloja, rakennuksia ja terassi- ja laiturirakenteita. Kaavamerkintä on annettu olevan kahvilarakennuksen ympäristössä sekä satama-alueen koillisnurkassa, jossa rakennusala on osoitettu uudisrakennuksen käyttötarkoitusta ajatellen aivan rannan tuntumaan ja osittain vesialueelle.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Rauhoitetun valkolehdokin esiintymä. Aluetta saa käyttää tavanomaiseen käyttötarkoituksen mukaiseen toimintaan. Rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei tule poimia tai hävittää.

Venesatama-alueelle sijoittuu rauhoitetun valkolehdokin esiintymä, joka tulee huomioida alueen käytössä ja mahdollisesti rakentamisessa. Kaavasuunnittelussa alue on osoitettu määräävällä osa-aluemerkinnällä (luo-5).

Kuvaus havainnosta ja alueella sallitusta toiminnasta on luontoselvityksen mukaisesti; *Alueella on rauhoitetun valkolehdokin esiintymä. Rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää. Aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai tavanomaiseen rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamasta tai häiritsemästä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Valkolehdokkia tavattiin vähintään 5 yksilöä.*

Katu- ja liikennealueet

Satama-alueen sisäiset kulkuyhteydet osoitetaan jalankulku- ja pyöräilyreitein (*pp*) ja ajoyhteyksin (*ajo*). Sataman rantaa kulkevalla kävelyreitillä sallitaan tarpeellinen huoltoajo (*pp/h*). Kaavalla ei osoiteta uusia kävely- tai pyöräilyreittejä tai ajoyhteyksiä.

6.4. Kaavamerkinnät ja –määräykset

Asemakaavassa on annettu erityisiä kaavamääräyksiä ohjaamaan rakentamista. Määräykset on katsottu soveltuvin osin huomioiden Äänekosken kaupungin alueella yhtenäistä käytäntöä.

YLEISMÄÄRÄYKSET:
Ympäristö ja rakennustapa
Rakentamisesta vapaat tontin osat tulee istuttaa ja pitää hoidetussa kunnossa. Tontilla olevat autopaikat on erotettava muusta piha- ja katualueesta istutuksilla. Autopaikan edessä tulee olla vähintään 5 metriä vapaata tilaa omalla tontilla. Piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Rakennettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja väritykseen. Rakennukset tulee suunnittelulla ja värityksellä sopeuttaa olevaan rakennuskantaan, maisemaan ja rannan ympäristöön. Kirkkaita värejä ei sallita. Katon tulee olla väritykseltään tumma kaikissa rakennuksissa. Uudisrakennusten ja rakennelmien tulee muodostaa keskenään yhteensopivia kokonaisuuksia.
Rannan läheisyyteen toteutettavien apurakennusten ja katosten harjakorkeus saa olla enintään 5 m.

Sataman aputiloina tai ravintolatoiminnassa hyödynnettävien merikonttien ja niistä muodostettujen rakennusten tulee olla väritykseltään tummia. Pysyvien konttirakennusten tulee olla rakennuksen kaltaiseksi puuverhoiltuja ja kattorakenteella katettuja. Niiden katokset, terassit ja muu ympäristö tulee suunnitella laadukkaasti soveltuen aluekokonaisuuteen.

Rakennusten alimman lattiatason tulee olla vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla (+100.90,

N60 Keitele-järvi / +101.20, N2000).

Rakennukset on liitettävä kunnalliseen viemäriin, mikäli käytetään paineellista vesijohtoa. Mikäli kiinteistön jätevesiä ei voida johtaa kunnan viemäriverkkoon viettoviemärillä, vastaa kiinteistö jätevesien pumppauksesta omalla kustannuksellaan.

Kävely- ja pyöräilyreitistön ja virkistystoimintojen toteutuksessa tulee huomioida esteettömyys.

Laiturit ja venepaikat
Venesatama- ja venevalkama-alueilla venepaikat tulee merkitä laitureille tai maastoon.

Polttoaineen jakelu
Venesataman alueella sallitaan järjestettävän polttoaineen jakelua.

Hulevedet
Hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella. Tontin piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakentamisluvan hakemisen yhteydessä. Ohjeellisesti uudelle vettä läpäisemättömälle pinnalle tulee varata viivytystilavuutta vähintään 0.2 m^3 / 100 m^2 tai osoittaa ratkaisu ympäristössään muutoin riittäväksi. Hulevesien hallinnassa tulee ensisijaisesti hyödyntää luontopohjaisia ratkaisuja ja käyttää vettä läpäiseviä pinnoitteita.
Satama-alueella rakennustoimenpiteissä tulee huomioida Mustaniemen valuma-alueen tulvareitin hallittu purku imeyttävältä kosteikkoalueelta vastaanottavaan vesistöön.

Pysäköinti
Autopaikkojen vähimmäismäärät:
- AO-tontit 2 ap/tontti
- liiketilat 1 ap / 50 k-m^2
Lisäksi vierasvenesataman alueelle tulee järjestää vähintään 20 ap yleistä pysäköintiä varten.

6.5. Nimistö

Asemakaavan muutoksella ei muodostu uusia nimettäviä katuja tai puistoja.

7. KAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavaa laadittaessa selvitetään suunnitelman toteutumisen aiheuttamia vaikutuksia. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin sitä täydentäen ja tarkentaen. Vaikutusten arvioinnissa lähtökohtana on kaavan toteuttamisen vaikutusten vertailu nykytilaan. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, aluetta koskeviin selvityksiin ja suunnitelmiin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja muistutuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan asemakaavoitetulle alueelle Mustaniemen kaupunginosaan. Alueen nykyinen rakennettu ympäristö palvelee veneilijöiden ja kaupunkilaisten matkailua ja vapaa-ajan toimintaa.

Asemakaavamuutoksen vaikutus ihmisten elinoloihin vapaa-ajan toimintojen ja asumisen kannalta on toimintaa tukevaa ja vahvistavaa. Kaavatyössä huomioidaan vaikutus asuinympäristön lähiluontoon säilyttämällä lähivirkistysalue, joka erottaa asuinalueen ja sataman alueen.

7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue sijoittuu aiemmin asemakaavoitetulle alueelle. Kaavaratkaisun myötä alueen käyttömahdollisuudet ja tarpeet päivittyvät maankäytöllisesti. Muutoksia esitetään pääasiassa kertaalleen rakennettuun tai maastoltaan muokkaantuneeseen ympäristöön.

Kaava täydentää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta osoittamalla yhden uuden omakotitalotontin olemassa olevan asutuksen yhtyeteen. Rakentaminen tukeutuisi olemassa olevaan tieverkkoon ja kunnallistekniikan piiriin.

7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö

Kaava-alue sijoittuu vesistöön rajautuvalle satama-alueelle, jonka maisemakuvaa hallitsevat rantaalueet, vesistö sekä satamatoimintaan liittyvät laiturirakenteet. Alue muodostaa osan paikallista rantamaisemaa ja on näkyvissä erityisesti vesialueelta sekä vastarannan asuinalueilta tarkasteltuna. Maisemallisesti kaava mahdollistaa uuden rakennuksen sijoittumiseen sataman alueelle, jonka on mahdollista toimia kaukomaisemassa maamerkin tapaisesti Äänekosken pääsataman paikkaa merkiten.

Kaavamuutoksen alueelle ei sijoitu rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kaavamuutoksella ei vaikuteta kulttuuriympäristöön tai muinaisjäännöksiin.

Satama-alueen luonnonympäristö on pääosin istutetun virkistysalueen luonteista. Luonnonympäristö painottuu suunnittelualueen lähivirkistysalueelle. Erityisen merkittävien luontokohteiden osalta tietoisuus säilytettävistä ja suojeltavista kohteista paranee kaavamuutoksella.

Kaavan toteuttamisen ei katosta aiheuttavan merkittäviä haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, maisemaan tai ympäristön luontoarvoihin suunniteltujen toimintojen sijoittuessa osaksi rakennettua ympäristöä.

7.4. Liikenne

Kaava-alueen liikenne tukeutuu olevaan tieverkkoon. Satama-alueelle kulku tapahtuu alueen pääyhteyksien kautta, ja liikennejärjestelyt mahdollistavat turvallisen henkilöauto-, huolto- ja pelastusliikenteen. Alueen pitkäjänteinen kehittäminen mahdollisesti lisää alueelle jonkin verran kävijä- ja huoltoliikennettä erityisesti kesäkaudella.

Kaavan toteutumisen ei arvioida aiheuttavan merkittävää lisäystä liikennemääriin ympäröivällä tieverkolla. Jalankulun- ja pyöräilyn yhteydet on suunniteltu kulkevan kaava-alueen läpi ja säilyvät pääosin nykyisellään ja tukevat satama-alueen saavutettavuutta.

7.5. Sosiaaliset vaikutukset

Satama-alueen kaavamuutoksella edistetään alueen toimintaedellytyksiä. Kehittämällä satama-aluetta ja virkistysaluetta vaikutetaan alueen ihmisten elinoloihin ja hyvinvointiin myönteisesti. Alueen kehittäminen voi lisätä sen vetovoimaa sekä vahvistaa alueen yhteisöllisyyttä ja virkistyskäyttöä. Kaavalla mahdollistetaan yhden uuden omakotitalon rakentamisen alueella. Vaikutukset alueen väestömäärään ja palvelutarpeeseen on kuitenkin vähäiset.

7.6. Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen

Kaavamuutoksen ilmastovaikutukset ovat vähäisiä. Kaava perustuu olemassa olevien alueiden ja rakenteiden hyödyntämiseen. Kaavalla osoitettava uudisrakentaminen on vähäistä. Kaavalla ei ole olennaisia vaikutuksia luonnonympäristöön tai kasvipeitteisyyden asteeseen. Ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvän sadannan vaikutukset on huomioitu kaavan yleismääräyksellä, jossa huomautetaan tarpeesta ohjata Mustaniemen valuma-alueen tulvavedet imeyttävästä kosteikosta hallitusti vastaanottavaan vesistöön satama-alueella.

7.7. Taloudelliset vaikutukset

Kaavan toteuttaminen tukeutuu pääosin olemassa olevaan infrastruktuuriin. Alueella on tehty paikoitusalueen ja tiealueen parannuksia, jotka tukevat satama-alueen käyttöä ja saavutettavuutta. Toteutetut investoinnit parantavat alueen toimivuutta ja liikenneturvallisuutta. Kaavasta ei aiheudu merkittäviä uusia kunnallisteknisiä investointitarpeita, joten sen taloudelliset vaikutukset ovat kokonaisuutena vähäiset. Uusi omakotitalotontti hyödyntää olemassa olevaa infrastruktuuria.

8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman.